

Kvifor musikk – i kvardag og klinikk

Polyfon-konferansen 7. november 2024

Samandrag for parallelle sesjonar

Innhald

Parallelle sesjonar – ein oversikt.....	2
Spor 1 – Medverknad, deltaking og personsentrert praksis.....	3
Person-centered approach in group music interventions for people with dementia.....	3
FALCO user involvement in the FALCO research project.....	4
Brukermedvirkning i forskingsprosjektet FALCO	5
HRV og subjektiv opplevelse i musikkterapi i psykisk helse; en deltagende studie	6
Spor 2 – Musikkterapi med born.....	7
Musikkterapeutisk sangskrivning med foreldre av premature barn på sykehus.....	7
Betydningsfull gjennom musikk: Ringvirkninger av musikkterapi i barnehage	8
Autistiske barn leder veg i musikkterapi	9
Spor 3 – Nye praksisområde	10
167 timer på egenhånd: Musikkterapi og langvarige smerter.....	10
Hørselshabilitering og livsmestring ved hjelp av musikkterapeutiske metoder.....	11
Bruk av musikkteknologi i musikkterapi – et etisk dilemma?.....	12
Spor 4 – Musikkterapi og psykisk helse.....	13
Rytmene mellom oss. Musikkterapi i behandling av barn med traumer	13
Betydningen av musikk og brukererfaring i en terapigruppe inspirert av emosjonsfokusert teori for menneske med psykoselidelser.....	14
Tonetrinn – kan toner bygge bro mellom institusjon og samfunn?	15
Spor 5 – Prosedyrar for musikkterapi i spesialisthelsetenesta	16
Kvifor treng vi prosedyrar for musikkterapi i spesialisthelsetenesta?.....	16

Parallelle sesjonar – ein oversikt

Spor 1-4:

- 3 presentasjonar pr. spor, 25 minutt pr. presentasjon inkl. spørsmål, 5 minutt forflytning.
- Ligg nokre minutt i gåavstand frå Mimes Brønn.

Spor 5:

- Rundebord, 90 minutt inkl. spørsmål og diskusjon.

Sjangrar: (P)=presentasjon av praksis, (F)=presentasjon av forskning, (E)=presentasjon basert på erfaringskompetanse, (I)=innspel til refleksjon og diskusjon, (R)=rundebord.

	13.40-14.05	14.10-14.35	14.40-15.05
Spor 1 Aud 3 Rom C121	(F) <i>Person-centered approach in group music interventions for people with dementia</i> Naomi Raising	(F/E) <i>User involvement in the FALCO research project</i> Lars Tuastad, Anne Malerbakken, Kenneth Dybdahl, Bjarte Johansen & Morten Sommerbakk	(F/E) <i>HRV og subjektiv opplevelse i musikkterapi i psykisk helse; en deltagende studie</i> Bettina Flater, Anne Malerbakken, Silje Rasmussen Sandnes & Daniel Quintana
Spor 2 Aud 5 Rom C114	(F) <i>Musikkterapeutisk sangskrivning med foreldre av premature barn på sykehus</i> Isabelle Dalhaug	(F) <i>Betydningsfull gjennom musikk: Ringvirkninger av musikkterapi i barnehage</i> Jørgen Aasen Berget	(F) <i>Autistiske barn leder veg i musikkterapi</i> Sølvi Marie Berge
Spor 3 Aud 9 Rom D112	(F) <i>167 timer på egenhånd: Musikkterapi og langvarige smerter</i> Gry-Svanhild Kvisterud Hole	(E) <i>Hørselshabilitering og livsmestring ved hjelp av musikkterapeutiske metoder</i> Astrid Øvrebø	(I) <i>Bruk av musikkteknologi i musikkterapi – et etisk dilemma?</i> Merethe Wolf Lindvall & Jens Erik Aasmundseth
Spor 4 Aud 10 Rom D111	(P) <i>Rytmene mellom oss. Musikkterapi i behandling av barn med traumer</i> Gunn Karoline Fugle	(P) <i>Betydningen av musikk og brukererfaring i en terapigruppe inspirert av emosjonsfokusert teori for mennesker med psykoselidelser</i> Ragna Brandt & Oda Dypvik Bjørke	(P/E) <i>Tonetrinn – kan toner bygge bro mellom institusjon og samfunn?</i> Alexander Bjotveit, Lars Hjalmar Rosvoll, Frida Woll & deltakar i Tonetrinn
Spor 5 Mimes Brønn	(R) <i>Kvifor treng vi prosedyrar for musikkterapi i spesialisthelsetenesta?</i> Ordstyrar: Kjetil Hjørnevik (Griegakademiet, UiB) Rundebordsdeltakarar: Thomas Høiset & Vegard Wikne (Betanien DPS) Randi-Luise Møgster & Martin Lekensund Hansen (Helse Bergen) Georg Reinhardt, Malena Grov Ottesen & Haakon Raa Tveit (Helse Fonna) Solgunn Knardal (NKS Olaviken alderspsykiatriske sjukehus) To representantar for erfaringsperspektivet		

Spor 1 – Medverknad, deltaking og personsentrert praksis

Person-centered approach in group music interventions for people with dementia

(F) Presentasjon av forskning

13.40-14.05, Spor 1: Auditorium 3

The presentation will be held in English

Speaker

Naomi Rasing, University Medical Center Groningen, naomi.larissa@gmail.com

Abstract

Introduction: In the context of the multinational Music Interventions for Dementia and Depression in ELderly care (MIDDEL) trial, Group Music Therapy (GMT) and Recreational Choir Singing sessions were provided between mid-2018 to mid-2023 to care home residents with dementia. Weekly sessions were provided by 21 music therapists and 24 choir leaders in Australia, Germany, the Netherlands, Norway, Türkiye and the United Kingdom. Sessions consisted of specific elements that had to be provided. Reasons for people with dementia not to attend sessions and efforts of intervention providers to work in a person-centered way in this context are unknown.

Methods: Intervention providers wrote down reason for non-attendance. Optional session notes were provided by the intervention provider for over 150 GMT and 150 RCS sessions. First, reasons for non-attendance and session notes of intervention providers were analyzed. Second, guided by Kitwoods model of psychological needs, a focus group was conducted with 5-8 intervention providers to share experiences of working in a person-centered way in GMT and RCS.

Results: Results will be presented at the conference and consist of 1) care home residents' reasons for non-attendance, 2) themes derived from open session notes (those available in Dutch/English); and 3) findings from a focus group meeting conducted in June 2024, describing actions of intervention providers to make group music interventions person-centered.

Discussion: Ultimately, findings provide insight into how a person-centred approach, tailoring to the needs of individuals, was applied in structured group-based music interventions for care home residents with dementia.

References

- Gold, C., Eickholt, J., Assmus, J., Stige, B., Wake, J. D., Baker, F. A., ... Geretsegger, M. (2019). Music Interventions for Dementia and Depression in ELderly care (MIDDEL): Protocol and statistical analysis plan for a multinational cluster-randomised trial. *BMJ Open*, 9(3). <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2018-023436>
- Kelly, L., Richardson, I., Ahessy, B., & Moss, H. (2023). Aligning Kitwood's Model of Person-Centered Dementia Care with Music Therapy Practice. *Music Therapy Perspectives*. <https://doi.org/https://doi.org/10.1093/mtp/miad015>

FALCO user involvement in the FALCO research project

(F/E) Presentasjon av forskning / Presentasjon basert på erfaringskompetanse

14.10-14.35, Spor 1: Auditorium 3

The presentation will be held in English

Speakers

Lars Tuastad, Griegakademiet, Universitetet i Bergen, lars.tuastad@uib.no

Anne Malerbakken

Kenneth Dybdahl

Bjarte Johansen

Morten Sommerbakk

Abstract

User involvement has become increasingly important across various disciplines, including research. Individuals with lived experience possess a unique expertise that cannot be replaced by professional knowledge. Genuine user involvement means engaging users in all phases of the process. It is not about users serving as mere tokens—names on a page to meet funding criteria. There are many examples of what can be termed "tokenism," which refers to "the practice of making only a superficial or symbolic effort to be inclusive of members of minority groups" (Wikipedia, 2024). FALCO aims to conduct research on music therapy within the field of substance abuse and has made significant efforts to establish user involvement. The research project consists of various work packages. The goal of the work package focused on user involvement is to facilitate participation throughout the entire research process, ensuring that users are key actors contributing to the project's conclusions.

FALCO is an international project involving researchers and user specialists spread over seven EU-countries. Thus, user involvement can be a method to achieve knowledge that would otherwise not be produced. It helps uncover shared challenges related to economic, cultural, and research traditions and differences (Skjeldal, 2021; Karlsson & Borg, 2021). We advocate for user involvement to be central from start to finish and for user representation to be taken seriously in all societies, in every country, across national borders.

References

Karlsson, B., & Borg, M. (2021). *Samarbeidsbasert forskning: demokratisk kunnskapsutvikling i psykisk helse- og rusarbeid* (1. utgave.). Gyldendal.

Skjeldal, E. (2021). *Kritiske perspektiver på brukermedvirkning*. Universitetsforlaget.

Wikipedia (2024). <https://en.wikipedia.org/wiki/Tokenism>

Brukermedvirkning i forskingsprosjektet FALCO

Sammendrag

Brukermedvirkning har stadig fått mer og mer fotfeste innenfor ulike disipliner, også innenfor forskning. Mennesker med erfaring sitter med en unik kompetanse som ikke kan erstattes av noen faglig ekspertise.

Reell brukermedvirkning innebærer at man involverer brukeren i alle faser av prosessen.

Brukermedvirkning handler ikke om at brukeren fungerer som et alibi, som et navn på arket, fordi brukermedvirkning er et kriterium for å få bevilget økonomisk støtte. Det er mange tilfeller av det man kan kalle «tokenism», det vil si «...praksisen med å gjøre bare en overfladisk eller symbolsk innsats for å være inkluderende for medlemmer av minoritetsgrupper» (fritt oversatt, Wikipedia, 2024).

FALCO tar sikte på å drive forskning på musikkterapi i rusfeltet og har satset godt på å etablere brukermedvirkning. Forskningsprosjektet består av ulike arbeidspakker. Målsettingen i arbeidspakken om brukermedvirkning handler om å fasilitere for brukermedvirkning i hele forskningsprosessen, det vil si at brukere er med som viktige aktører som bidrar i slutningsprosesser rundt prosjektet. FALCO er et prosjekt som strekker seg ut over landegrensene og som involverer forskere og brukerspesialister fra bla. Tyskland, Polen og Norge. Brukermedvirkning kan altså være en metode for å nå kunnskap som ellers ikke ville blitt produsert. Det er en måte å avdekke felles utfordringer på, slik som økonomiske, kulturelle og forskningsmessige tradisjoner og forskjeller (Skjeldal, 2021; Karlsson & Borg, 2021).

Vi kjemper for at brukermedvirkning skal stå sentralt fra A til Å og at brukerrepresentasjon skal tas på alvor. I alle samfunn, i alle land, på tvers av nasjoner.

HRV og subjektiv opplevelse i musikkterapi i psykisk helse; en deltagende studie

(F/E) Presentasjon av forskning / Presentasjon basert på erfaringskompetanse

14.40-15.05, Spor 1: Auditorium 3

The slides will be in English, the presentation will be held in Norwegian

Foredragsholdere

Bettina Flater, Norges musikkhøgskole, bettinaflater@hotmail.com

Anne Malerbakken (medforsker)

Silje Rasmussen Sandnes (medforsker)

Andre bidragsyttere: Are Brean (veileder), Daniel Quintana (veileder)

Sammendrag

Hjertet slår ikke som en metronom. De små lengdevariasjonene i tidsintervallet mellom hjerteslagene er et fenomen kjent som hjerterytmevariabilitet (HRV). Høy HRV er i økende grad anerkjent som et tegn på fysisk og psykisk robusthet. Prosjektet har som mål å utforske mulige sammenhenger mellom HRV og subjektiv opplevelse i musikkterapi i psykisk helse feltet gjennom en utforskende, deltagende studie. Hva skjer i skjæringspunktet mellom biografi og biologi? Finnes det sammenhenger mellom våre subjektive opplevelser og HRV? Medforskerne Anne Malerbakken og Silje Rasmussen Sandnes bidrar i alle trinn i prosessen: forberedelser, datainnsamling, dataanalyse, artikkelkriving og formidling. Medforskerne lønnes med midler mottatt av Polyfon forskningsstøtte i 2023. Gjennom ti musikkterapitimer (fem med hver medforsker) måles hjerterytme på alle tre forskere. Subjektive opplevelser dokumenteres i et spørreskjema. I analysen vil vi se etter mulig korrelasjoner mellom biologiske data og subjektiv opplevelse i musikkterapitimene. Datainnsamling er nå ferdig i prosjektet, og dataanalyse pågår. Et tema som har gjennomsyret innholdet i musikkterapitimene er musikken som motgift til standardisering. Musikken følger oss gjennom hele livet, og vekker følelser, minner og historier. Den tilbyr et fristed hvor fokus på fordommer, utfordringer og diagnoser viker for fokus på ressurser og på hele mennesket. En interessant parallell er at tidligere forskning på HRV viser store variasjoner mellom individer, i hvordan hjertet reagerer på stimuli fra omverdenen. Det blir spennende å se om og i så fall hvordan de biologiske målingene kan knyttes til disse temaene, og til de subjektive opplevelsene i musikkterapien.

Referanser

Ekeland, T. J. (2011). Ny kunnskap—Ny praksis. Et nytt psykisk helsevern. Erfaringskompetanse.no.

<https://erfaringskompetanse.no/nettbutikken/ny-kunnskap-ny-praksis-et-nytt-psykiskhelsevern/>

Quintana, D., & Heathers, J. (2014). Considerations in the assessment of heart rate variability in biobehavioral research.

Frontiers in Psychology, 5. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2014.00805>

Shaffer, F., McCraty, R., & Zerr, C. L. (2014). A healthy heart is not a metronome: An integrative review of the heart's

anatomy and heart rate variability. *Frontiers in Psychology*, 5, 1040. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2014.01040>

Spor 2 – Musikkterapi med born

Musikkterapeutisk sangskrivning med foreldre av premature barn på sykehus

(F) Presentasjon av forskning

13.40-14.05, Spor 2: Auditorium 5

Foredragsholder

Isabelle Dalhaug, Helse Bergen, isabelle99@live.no

Sammendrag

Musikkterapi blir stadig mer anerkjent som et verdifullt psykososialt støttetilbud ved neonatal intensivavdelinger, som ivaretar de komplekse behovene til både premature spedbarn og deres foreldre. Dette prosjektet utforsket bruken av musikkterapeutisk sangskrivning som et verktøy for å støtte foreldre til premature spedbarn ved et norsk sykehus. Til tross for begrenset forskning, indikerer foreløpige studier potensialet til å forbedre foreldrenes opplevelse og styrke forholdet deres til spedbarnet. Denne studien undersøker dette ytterligere, samt fyller eksisterende forskningshull og bidrar til implementeringen.

Denne kvalitative studien benytter et hermeneutisk fenomenologisk perspektiv, med semistrukturerte intervjuer og adaptert IPR for datainnsamlingen. Tematisk analyse av intervjutranskripsjoner, i tillegg til sangene som ble laget i musikkterapi, avslørte et nyansert perspektiv på foreldrenes opplevelse. Tre sett med foreldre som oppfylte inklusjonskriteriene deltok. Intervensjonen bestod av 3-5 sesjoner i tråd med musikkterapeutisk sangskrivingsprosess. Etske hensyn og refleksivitet har blitt tatt hensyn til.

Fire hovedtemaer kom frem fra analysen. Musikkterapeutisk sangskrivning var (1) noe for foreldrene, som brakte dem inn i en (2) positiv spiral, der de begynte å (3) tenke på fremtiden sammen med spedbarnet og (4) sangen ble et verdifullt minne for familien.

Foreldrene opplevde flere positive utfall med musikkterapeutisk sangskrivning rundt deres sykehusopplevelse og foreldre-barn-forholdet. Selv om de positive sidene er fremtredende, er det viktig å reflektere over de mulige utfordringene som kan oppstå under denne prosessen som sårbarhet, tid/kapasitet og potensielle negative effekter. Studien illustrerer at musikkterapeutisk sangskrivning er et verdifullt psykososialt støttetilbud, og fremtidig forskning bør utforske dette potensialet videre.

Referanser

- Ettenberger, M., & Beltrán Ardila, Y. M. (2018). Music therapy song writing with mothers of preterm babies in the Neonatal Intensive Care Unit (NICU) – A mixed-methods pilot study. *The Arts in Psychotherapy*, 58, 42–52. <https://doi.org/10.1016/j.aip.2018.03.001>
- Howden, A., McFerran, K. S., & Thompson, G. A. (2023). Reflective Lullaby Writing with two mother-infant dyads who recently experienced an admission to a neonatal intensive care unit. *Nordic Journal of Music Therapy*, 32(3), 260–282. <https://doi.org/10.1080/08098131.2022.2115531>
- Haslbeck, F. B., & Bassler, D. (2020). Clinical Practice Protocol of Creative Music Therapy for Preterm Infants and Their Parents in the Neonatal Intensive Care Unit. *Journal of Visualized Experiments*, 155. <https://doi.org/10.3791/60412>

Betydningsfull gjennom musikk: Ringvirkninger av musikkterapi i barnehage

(F) Presentasjon av forskning

14.10-14.35, Spor 2: Auditorium 5

Foredragsholdere

Jørgen Aasen Berget, Arbeidsrådgivning (ARK), NAV Vestland, jorber@lyse.net

Andre bidragsytere: Trude Senneseth & Brynjulf Stige

Sammendrag

Formål og bakgrunn: Å utforske hvordan et spesialpedagogisk musikkterapeutilbud oppleves og tas i bruk i barnehagen. Studien er gjennomført i en kontekst der musikkterapiens relevans blir forstått i lys av barns rett til deltakelse og inkludering.

Metode: I to fokusgruppeintervju fortalte barnehagelærere, spesialpedagoger og assistenter hvordan musikkterapeutilbudet opplevdes og ble tatt i bruk. Data fra intervjuene ble analysert etter prinsipper for refleksiv tematisk analyse.

Funn: Resultatene antyder at musikkterapi bidrar til kontakt, kommunikasjon, fellesskap og glede.

Når barn får musikkterapi som spesialpedagogisk hjelp, blir musikk brukt aktivt av barn og voksne gjennom hele uken for læring og deltakelse i barnehagefellesskapet.

Implikasjoner: Spesialpedagogisk hjelp gitt som musikkterapi kan redusere ekskludering og skape gode forhold for læring, utvikling og deltakelse i fellesskapet. Funnene drøftes i et samfunnspsykologisk perspektiv, og vi bruker begrepet betydningsfullhet (mattering) det å føle seg verdifull og bidra med noe verdifullt for å belyse viktige prosesser i relasjoner og samspillet mellom musikkterapeutilbudet og det ordinære barnehage tilbudet.

Referanser

Prilleltensky, I. (2020). Mattering at the intersection of psychology, philosophy, and politics. *American Journal of Community Psychology*, 65(1–2), 16–34. <https://doi.org/10.1002/ajcp.12368>

Stige, B. & Aarø, L. E. (2012). *Invitation to community music therapy*. Routledge.

Meld. St. 6 (2019–2020). Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO. Kunnskapsdepartementet.

Autistiske barn leder veg i musikkterapi

(F) Presentasjon av forskning

14.40-15.05, Spor 2: Auditorium 5

Foredragshaldar

Sølvi Marie Berge, Solvimarieberge@hotmail.com

Samandrag

Denne presentasjonen frå musikkterapeutisk praksis er basert på masterprosjektet mitt. Eg utforska korleis ein kunne utvikle eit musikkterapeutilbod, i saman med autistiske barn i ein skulesamanheng, ved hjelp av tilpassa deltakande aksjonsforskning og datainnsamling gjennom videoopptak og feltnotat. Deltakarane var to autistiske jenter, som fekk tilbod om individuell musikkterapi på skulen sin over ein periode på fire månadar. Musikkterapien bygde på praksis og teori om handlingsdialog (De Jaegher, 2013; Mössler et al., 2023), som nyttar seg av musikkterapeutisk improvisasjon og musikalsk samhandling, der barn og terapeut utviklar musikken saman for å fremme utvikling og endring. Musikk vart ikkje brukt for å normalisere eller trene åtferd, men heller til å anerkjenne barnet sin identitet, noko som samsvarer med nyare teoriar frå disability-studies (Metell, 2014), og forskning frå autistiske forskarar. Analysen av prosjektet sine data avdekkar fire hovudtema: kroppsbasert kommunikasjon og læring, deltakande meiningsskaping, autonomi, og bruk av rom og material. Tema blir presentert ved bruk av vignettar frå prosjektet og drøfta/reflektert i lys av konferansens spørsmål om kva vi kan gjere med musikk i musikkterapi, òg med tanke på handlingsdialogen sitt potensial i musikkterapi med autistiske barn i ein skulesamanheng, og vidare implementering av tilbodet i denne konteksten.

Referansar

- De Jaegher, H. (2013). Embodiment and sense-making in autism [Hypothesis and Theory]. *Frontiers in Integrative Neuroscience*, 7. <https://doi.org/10.3389/fnint.2013.00015>
- Metell, M. (2014). Dis/Abling Musicking: Reflections on a Disability Studies Perspective in Music Therapy. *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 14. <https://doi.org/10.15845/voices.v14i3.786>
- Mössler, K., Halstead, J., Metell, M., Gottschewski, K., & Schmid, W. (2023). "The room is a mess": Exploring the co-creation of space for attunement dynamics between an autistic child and a non-autistic music therapist. *Nordic Journal of Music Therapy*, 32(4), 321-340. <https://doi.org/10.1080/08098131.2022.2145346>

Spor 3 – Nye praksisområde

167 timer på egenhånd: Musikterapi og langvarige smerter

(F) Presentasjon av forskning

13.40-14.05, Spor 3: Auditorium 9

Foredragsholder

Gry-Svanhild Kvisterud Hole, gry.svanhild.k.hole@gmail.com

Sammendrag

Det er 168 timer i en uke, og ved å trekke fra én er dette ment som symbol på en ukentlig time med oppfølging av musikkterapeut eller annet helsepersonell. Målet for dette prosjektet har vært å prøve å gjøre noe av tiden smertepasienter er på egenhånd, litt lettere. Rundt en av tre lever med langvarig smerte, og det er begrensede helsetilbud for å støtte deres komplekse behov. Musikterapi er en nokså utforsket ressurs for denne populasjonen, og forskningen er derfor også knapp (Bradt et al., 2016). Formålet med denne studien var å utforske hvordan langvarig smertepasienter opplever å jobbe sammen med en musikkterapeut for å utvikle musikkbaserte verktøy, og hvordan pasienter kan integrere disse inn i sin hverdagskontekst for smertemestring og velvære. Denne studien benyttet intervju som metode, med en fenomenologisk tilnærming. Funn inkluderer hvordan økt bevisstgjøring og utforskning gjennom musikkterapi medførte at deltakere kunne oppdage nye måter å fasilitere sin musikkbruk. De beskrev også en støttende terapeutisk relasjon, hvor veiledning var avgjørende for utforskningen av musikk som helseressurs. Deltakere rapporterte også om hvordan deres helsesituasjon påvirker og/eller hindrer deres musikkbruk. Diskusjonen tar for seg funn diskutert opp mot eksisterende forskning på musikk som refleksiv praksis (DeNora, 1999), et kritisk perspektiv på agency og egenmestring, og en refleksjon rundt kontinuitet på tvers av kliniske og hverdagslige kontekster (Rolvsjord & Stige, 2015). Studien har vist potensiale for å utforske og implementere musikkterapi videre som et tilbud for denne populasjonen, samt videre forskning.

Referanser

- Bradt, J., Norris, M., Shim, M., Gracely, E. J. & Gerrity, P. (2016). Vocal Music Therapy for Chronic Pain Management in Inner-City African Americans: A Mixed Methods Feasibility Study. *The Journal of music therapy*, 53(2), 178-206. <https://doi.org/10.1093/jmt/thw004>
- DeNora, T. (1999). Music as a technology of the self. *Poetics (Amsterdam)*, 27(1), 31-56. [https://doi.org/10.1016/S0304-422X\(99\)00017-0](https://doi.org/10.1016/S0304-422X(99)00017-0)
- Rolvsjord, R. & Stige, B. (2015). Concepts of context in music therapy. *Nordic Journal of Music Therapy*, 24(1), 44-66. <https://doi.org/10.1080/08098131.2013.861502>

Hørselshabilitering og livsmestring ved hjelp av musikkterapeutiske metoder

(E) Presentasjon av brukererfaringer

14.10-14.35, Spor 3: Auditorium 9

Foredragsholder

Astrid Øvrebo, astrid.ovreboe@gmail.com

Sammendrag

Dette innlegget tar utgangspunkt i min egen livshistorie, og redegjør for en form for musikkbasert habilitering, og hvordan min virksomhet har hjulpet meg til å mestre et komplekst og sammensatt hørselstap som strekker seg helt tilbake til småbarnsalderen. I tillegg vil jeg argumentere for at min musikkopplæring har utviklet mitt grunnlag for språkutvikling, med utgangspunkt i nyere forskning på sammenhengen mellom musikk og språksenteret i hjernen. Jeg ble født ensidig døv, men led av manglende oppfølging fra helsevesenet. Gjennom mitt eget langvarige engasjement med musikk både som utøvende fiolinist, musikkpedagog, formidler, og ivrig konsertgjenger, har min musikkforståelse fungert som en uunnværlig ressurs. Gjennom intonasjon og lyttetrening har jeg utviklet den resterende hørselen min. Samspill med andre har gitt meg en sosial tilhørighet. Først sent i voksen alder ble jeg kjent med kurstilbudene på HLF Briskeby/HLF Rehabilitering, og kunne tilegne meg kunnskap om mitt eget hørselstap. Gjennom denne kunnskapen har jeg siden forstått hvilken rolle musikk har spilt i min egen utvikling, både sosial og kognitivt.

Jeg ønsker med dette innlegget å rette søkelyset på behovet for hørselskompetanse i musikkterapifeltet, og at musikkbasert hørselshabilitering gjenstår som et løfterikt, men lite utforsket fagområde.

Referanser

- Brean, A., Skeie, G.O. & Sandemose, I. (2019). *Musikk og hjernen: om musikkens magiske kraft og fantastiske virkning på hjernen*. Cappelen Damm.
- Hennessy, S., Mack, W.J. & Habibi, A. (2022). Speech-in-noise perception in musicians and non-musicians: A multi-level meta-analysis. *Hearing Research*, 416, 108442.
- Williams, K. C. & Keeping, D. (2018). *Hørselstap - stress og mestring*. Gyldendal.

Bruk av musikkteknologi i musikkterapi – et etisk dilemma?

(I) Presentasjon av innspill

14.40-15.05, Spor 3: Auditorium 9

Foredragsholdere

Merethe Wolf Lindvall, Barne- og ungdomsklinikken, Haukeland universitetssjukehus,

linmer@ihelse.net

Jens Erik Aasmundseth, Barne- og ungdomsklinikken, Haukeland universitetssjukehus

Sammendrag

Moderne musikkproduksjon og nye, smartere programvarer gir uendelige muligheter for å spille inn og bearbeide lyd. Med noen enkle tastetrykk kan sure toner bli reine og utakt bli i takt. Man trenger strengt tatt ingen forkunnskaper om musikk for å kunne lage profesjonelle produksjoner.

Hvilken betydning har det for den musikkterapeutiske relasjonen når alle “feil” kan korrigeres og sluttresultatet blir “perfekt”? Bidrar teknologien til et feilaktig bilde av egne evner? Har vi et ansvar for videre bruk av musikken som blir laget, og hva tenker vi som musikkterapeuter om eksponering på sosiale medier eller strømmetjenester?

Samtidig kan man spørre seg hvorfor man ikke skal utnytte denne teknologien som kan gi verdifulle mestringsopplevelser og skape varige minner.

Gjennom prosjektet vårt “Hjertesang” ved Haukeland universitetssjukehus har vi de siste årene gjort oss mange erfaringer med å produsere musikk sammen med barn og familier som står i krevende livssituasjoner. Vi ser betydningen disse sangene har for familiene, og de fleste forteller om hvor stolte de er av sangen sin. Prosessen har åpnet opp for dype refleksjoner rundt eksistensielle spørsmål og den symbolske betydningen sangene får. Kan vi gå så langt som å påstå at i denne sammenhengen kan musikkteknologi styrke den terapeutiske relasjonen?

I dette foredraget vil vi invitere til diskusjon rundt ulike etiske dilemmaer knyttet til bruk av musikkteknologi i musikkterapi.

Sist, men ikke minst: hvem eier musikken?

Referanser

Agres, K.R., Schaefer, R.S., Volk, A., Hooren, S., Holzapfel, A., Bella, S. D., Müller, de Witte, M., Herremans, D., Melendez, R.R., Neerincs, M., Ruiz, S., Meredith, D., Dimitriads, T. & Magee, W.L. (2021). Music, Computing, and Health: A Roadmap for the Current and Future Roles of Music Technology for Health Care and Well-Being. *Music&Science*. Volume 4, s.1-32.

Ghetti, C.M., Schreck, B. & Bennett, J. (2023). Heartbeat recordings in music therapy bereavement care following suicide: Action research single case study of amplified cardiopulmonary recordings for continuity of care. *Sage Journals*, 3, Vol. 0(0) 1–19.

Jonassen, K.H. (2021). Music Technology Tools – A Therapist-in-a-box? Human–Computer Interaction and the Co-Creation of Mental Health. *Voices*, vol.1, nr.2.

Spor 4 – Musikkterapi og psykisk helse

Rytmene mellom oss. Musikkterapi i behandling av barn med traumer

(P) Presentasjon av praksiserfaringer

13.40-14.05, Spor 4: Auditorium 10

Foredragshaldar

Gunn Karoline Fugle, Helse Førde, gunn.karoline.fugle@helse-forde.no

Samandrag

Musikken sin rolle i behandling av barn med traumerelaterte vanskar og komplekse traumer som har vore knytt til psykisk helsevern, poliklinikk for barn og unge, over ein periode på tre år. Det relasjonelle perspektivet mellom terapeuten og klienten er essensielt for målet om auka kapasitet til å regulere kjensler. I behandlinga uttrykker barnet seg i interaksjon med hjelp av musikk, verbalt, og gjennom symbolisering via tegning.

Ramma for musikkterapi i arbeidet på poliklinikk i psykisk helsevern er psykodynamisk integrert tilnærming til traume- og utviklingspsykologi. Fokus i presentasjonen er barnet sin tilnærming til symbolisering og utviklinga av barnet sin eigen regulering i interaksjon og kontekst. Case i presentasjonen er eit barn som er 12 år og bur i fosterheim. Gjennom improvisasjon, kroppslege erfaringar, relasjonsregulering og symbolisering er målet å bygge barnet sin kapasitet til å regulere kjensler. Aktiv musikkterapi og MI/BMGIM i kombinasjon. Musikkterapeuten legg vekt på mikroprosessar i den verbale og non-verbale musikkinteraksjonen.

Referansar

Courtois, C. A. & Ford, J. D. (Red.). (2009). *Treating Complex Traumatic Stress Disorders: An Evidence-Based Guide*. New York: Guilford Press.

Johns, U. T. (2018). *Musical Dynamics in time-limited intersubjective child psychotherapy: An Exploration based on microanalysis of therapeutic Interplay* (Doktorgradsavhandling). Universitetet i Aalborg, Aalborg.

Fugle, G. K. (2015). The rhythm that scares the monster: Music and imagery for a child with complex trauma after child abuse and neglect. I D. Grocke & T. Moe (red.). *Guided Imagery & Music (GIM) and Music Imagery Methods for Individual and Group Therapy* (s. 53–63). Jessica Kingsley Publishers .

Betydningen av musikk og brukererfaring i en terapigruppe inspirert av emosjonsfokuset teori for mennesker med psykoselidelser

(P) Presentasjon av praksiserfaringer

14.10-14.35, Spor 4: Auditorium 10

Foredragsholdere

Ragna Brandt, FACT Grünerløkka, Lovisenberg Diakonale Sykehus, ragna.brandt@lds.no

Oda Dypvik Bjørke, FACT Grünerløkka, Lovisenberg Diakonale Sykehus

Sammendrag

Emosjonsfokuset terapi (EFT) er en empirisk støttet terapiform som går ut på å utforske, forstå og jobbe med å endre vanskelige og fastlåste følelser (Stiegler, Sinding & Greenberg, 2023). Musikkens evne til å tilgjengeliggjøre, uttrykke og prosessere følelser har blitt studert i årtier (Juslin, 2019) og er et viktig evidensgrunnlag i musikkterapien, blant annet i behandlingen av mennesker med psykoselidelser (Geretsegger et al, 2017).

Med inspirasjon fra EFT startet erfaringskonsulent og gestaltterapeut Ragna Brandt og musikkterapeut Oda Dypvik Bjørke en gruppe der musikk, kunst og psykoedukasjon ble brukt som terapeutiske virkemidler. Både Brandt og Bjørke jobber i FACT Grünerløkka med mennesker med alvorlige psykiske lidelser. I dette foredraget ønsker de å dele erfaringer fra gruppen, og da spesielt musikkens betydning i tilgangen til og uttrykket av følelser, og viktigheten av brukerne sitt eierskap til musikk som ble brukt. De vil reflektere rundt erfaringskompetansens rolle i gruppa og rundt det å være autentisk i terapeutrollen

Referanser

Helsedirektoratet, 2024. Forløp etter døgnbehandling i psykisk helsevern for pasienter med alvorlig psykiske lidelser.

Geretsegger, M., Mössler, K. A., Bieleninik, L., Chen, X-J., Heldal, T. O. & Gold, C. (2017). Music Therapy for people with schizophrenia and schizophrenia-like disorders. *Cochrane Database of Systematic Reviews*.

DOI:10.1002/14651858.CD004025

Juslin, P. N. (2019). *Musical emotions explained. Unlocking the secrets of musical affect*. Oxford.

Stiegler, J. R., Sinding, A. I. & Greenberg, L. (2021). *Klok på følelser. Det følelsene prøver å fortelle deg*. Gyldendal.

Tonetrinn – kan toner bygge bro mellom institusjon og samfunn?

(P) Presentasjon av praksiserfaringer / Presentasjon basert på erfaringskompetanse
14.40-15.05, Spor 4: Auditorium 10

Foredragsholdere

Alexander Bjotveit, Solli DPS, Alexander.bjotveit@solli.no

Lars Hjalmar Rosvoll, Aktivitetssenteret Psykisk Helse Bergen Sør

Frida Woll, Solli DPS

En deltaker fra gruppetilbudet Tonetrinn

Sammendrag

Flere enn halvparten av alle personer med alvorlig psykisk lidelse som skrives ut fra døgnopphold trenger en ny innleggelse innen ett år etter utskrivelse (Helsedirektoratet, 2024). Hvordan kan musikkterapeuter støtte personer i overgangen fra behandling til inkludering og sosial deltagelse i hverdagslivet? En struktur for å jobbe med denne problemstillingen er tretrinns-modellen i musikkterapi (Nilsen, 2004; Tuastad & Lydvo, 2019). Vår versjon av tretrinns-modellen er som følger:

Trinn 1: Musikkterapi i spesialisthelsetjenesten med mål om personlig og sosial Recovery

Trinn 2: Musikkaktivitet sammen med musikkterapeut i kommunale tilbud eller på andre arenaer i lokalsamfunnet

Trinn 3: Bruk av musikk som sosial støtte i hverdagslivet

"Tonetrinn" er et nyoppstartet gruppetilbud basert på tretrinns-modellen. Målet er å senke terskelen fra behandling på Solli DPS (Trinn 1) til deltagelse på Aktivitetssenteret i kommunen (Trinn 2), og å gi deltagerne erfaring med musikk som en ressurs for sosial deltagelse, samt vise vei til arenaer i lokalsamfunnet hvor en kan delta med sin musikkinteresse og musikkkompetanse (Trinn 3).

Musikkterapeut ved Solli DPS leder tilbudet sammen med musikkterapeut fra Aktivitetssenteret Psykisk Helse Bergen Sør. Tilbudet er for personer med oppfølging fra FACT-teamet, psykoosepoliklinikken, og døgnavdelingene ved Solli DPS. Tonetrinn arrangeres ukentlig, er åpent for alle i nevnte målgruppe, og tar i bruk lokalene til både Solli DPS og Aktivitetssenteret i kommunen. Sammen med en deltaker fra gruppetilbudet, ønsker vi i vårt innlegg å fortelle om våre erfaringer med Tonetrinn så langt, etter oppstart av tilbudet i februar 2024.

Referanser

Helsedirektoratet, 2024. *Forløp etter døgnbehandling i psykisk helsevern for pasienter med alvorlig psykiske lidelser*. Rapport 2024. Oslo: Helsedirektoratet.

Nilsen, V.R. (2004). "Musikk i fengsel og frihet". I *Musikkterapi*, 1:17-25. Oslo.

Tuastad, L. & Lydvo, Ø. (2019, 23. januar). *Tretrinnsmodellen. Hvordan musikkterapi er organisert som et gjennomgående tilbud i Bergen ved spesialisthelsetjenesten (trinn 1 - DPS), i primærhelsetjenesten (trinn 2 - MOT82) og ut i det lokale kulturliv (trinn 3)* [Faglig foredrag]. Faglig forum for helse- og sosialtjenesten, Psykisk helse - 2019. Hvor står du? hvor går du? Bergen, UiB.

Spor 5 – Prosedyrar for musikkterapi i spesialisthelsetenesta

Kvifor treng vi prosedyrar for musikkterapi i spesialisthelsetenesta?

(R) Rundebord

13.40-15.10, Spor 5: Mimes Brønn

Ordstyrar

Kjetil Hjørnevik (Griegakademiet, UiB)

Rundebordsdeltakarar

Thomas Høiseth & Vegard Wikne (Betanien DPS)

Randi-Luise Møgster & Martin Leknesund Hansen (Helse Bergen)

Georg Reinhardt, Malena Grov Ottesen & Haakon Raa Tveit (Helse Fonna)

Solgunn Knardal (NKS Olaviken alderspsykiatriske sjukehus)

To representantar for erfaringsperspektivet

Samandrag

Musikkterapi er tilrådd i feire nasjonale, behandlingsretningslinjer og sidan 2016 er det etablert prosedyrekodar for musikkterapi i spesialisthelsetenesta, for områda somatikk, psykisk helsevern, rusbehandling og rehabilitering. I denne rundebordsdiskusjonen vil vi spesifikt fokusere på situasjonen innan psykisk helsevern og rusbehandling. Kva prosedyrar treng vi som rammeverk for musikkterapi i spesialisthelsetenesta, og kvifor treng vi dette? Rundebordsdiskusjonen vil starte med eit innlegg frå fagmiljøet ved Helse Fonna, med utgangspunkt i det utviklingsarbeidet som har vore gjennomført i dette helseføretaket det siste året. Deretter vert det innlegg og responsar frå leiarar og musikkterapeutar frå ulike helseføretak som er med i Polyfon-samarbeidet. Det vert også innlegg og responsar baserte på erfaringsperspektivet. Initiativtakarar til rundebordsdiskusjonen er fagmiljøet ved Helse Fonna, som beskriv bakgrunnen for engasjementet sitt på denne måten:

«Det har skjedd mykje i helsevesenet sidan den første musikkterapeuten vart tilsett ved eit Distriktpsikiatrisk senter i Noreg tidleg på 1990-talet. Frå å være få, er vi blitt ganske mange, og det dukkar stadig opp nye stillingar. Dei siste åra har det vore ei stor endring for alle helsepersonellgrupper når det gjeld krav knytt til dokumentasjon og trygg pasientbehandling, blant anna med innføring av nye retningslinjer (Helsedirektoratet 2013), ny *Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten* (2016) og nye pakkeforløp (Helsedirektoratet 2018).

Korleis skal musikkterapeutar i åra framover jobbe innan den ramma som spesialisthelsetenesta er? Kva treng vi av rammeverk for å sikre pasientane våre god og trygg behandling som samsvarer med våre eigne yrkesetiske retningslinjer (CREO 2022) og Helsedirektoratet sine retningslinjer for behandling? Kan prosedyrar hemme det kreative og fleksible arbeidet som musikkterapi er?

Vi vil fortelje om korleis arbeid med prosedyrar har vore ein arena for faglege refleksjonar og samarbeid med leiinga. Vi vil også formidle korleis vi trur at prosedyrar i musikkterapi kan gjere det tryggare som musikkterapeut å stå i faglege utfordringar i møte med pasientar, kollegaar og leiarar»

Rundebordsdiskusjonen har som mål å belyse kva perspektiv dei ulike aktørane på feltet har på denne tematikken, som grunnlag for diskusjon om vegar vidare og nødvendig utviklingsarbeid. Publikum vil verte inviterte inn i diskusjonen.

Referansar

CREO (2022). *Yrkesetiske retningslinjer for musikkterapeuter – 2022 versjon*. Utformet av Creos fagpolitiske utvalg for musikkterapeuter. Henta frå: FS-28-03-22-Reviderte-yrkesetiske-retningslinjer-for-musikkterapeuter-2022-bokmal.pdf (creokultur.no)

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten (2016). Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. FOR-2016-10-28-1250 : LOVDATA: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-10-28-1250>.

Helsedirektoratet. (2013). *Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med psykoselidelser*. Henta frå: Psykoselidelser - nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med psykoselidelser – Helsebiblioteket

Helsedirektoratet (2018). *Nasjonal plan for implementering av pakkeforløp for psykisk helse og rus 2018–2020*. Henta frå: Nasjonal plan for implementering av pakkeforløp for psykisk helse og rus 2018-2020 (helsedirektoratet.no).